

Pressemeddelelse

Luxembourg, den 12. april 2016

EU-revisorerne om reduktion af næringsstofforureningen i Østersøen: begrænsede fremskridt og manglende ambitioner

Ifølge en ny beretning fra Den Europæiske Revisionsret har EU's indsats for at reducere næringsstofforureningen i Østersøen kun haft begrænset effekt. Revisorerne konstaterede, at medlemsstaternes planer er uambitiøse og mangler egnede indikatorer. Investeringerne i spildevandsinfrastruktur har kun været delvis effektive, landbrugsforanstaltningerne matcher ikke problemets omfang, og merværdien af EU-strategien for Østersøen er vanskelig at vurdere.

Østersøen er et af verdens mest forurenede have. Det er omgivet af otte EU-medlemsstater (Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Letland, Litauen, Polen og Sverige) samt Rusland.

Mellem 2007 og 2013 bidrog EU med 4,6 milliarder euro til projekter vedrørende spildevandsopsamling og -rensning i fem medlemsstater ved Østersøen. De samlede udgifter til landdistriktsforanstaltninger, herunder vandbeskyttelse, i de otte medlemsstater ved Østersøen beløb sig til 9,9 milliarder euro. Hertil kommer, at EU fra 2001 til 2014 medfinansierede projekter i Rusland og Hviderusland til en værdi af næsten 50 millioner euro med det formål at forbedre vandkvaliteten.

Revisorerne besøgte tre medlemsstater med østersøkyst (Finland, Letland og Polen) og gennemførte en spørgeundersøgelse i de andre medlemsstater ved Østersøen. De EU-støttede projekter i Rusland og Hviderusland blev kontrolleret på grundlag af dokumenter i Europa-Kommissionen. Revisorerne undersøgte, om EU's indsats effektivt havde hjulpet medlemsstaterne med at reducere næringsstofforureningen i Østersøen. Den samlede konklusion var, at indsatsen kun har ført til begrænsede fremskridt.

"Vandkvaliteten i Østersøen kan kun forbedres ved hjælp af en mere målrettet indsats og mere samarbejde med Rusland," siger Ville Itälä, det medlem af Den Europæiske Revisionsret, der er ansvarligt for beretningen. "Næsten 100 millioner mennesker drømmer om en ren Østersø. Hvis drømmen skal blive til virkelighed, skal de berørte lande gøre meget mere brug af de beføjelser, som de har."

Landbruget er den største kilde til forurening af Østersøen, siger revisorerne, og de største problemer er, at de foranstaltninger, der skal reducere forureningen, er utilstrækkelige, og at målretningen af dem er dårlig. F.eks. er kun 5 % af Polens areal udpeget som "nitratsårbart", hvilket betyder, at der ikke foretages intensiv vandbeskyttelse på et tilstrækkelig stort område. Til gengæld er hele Finland udpeget som nitratsårbart, hvilket betyder, at de intensive foranstaltninger ikke målrettes mod de områder, hvor der er mest brug for dem. Revisorerne siger også, at kravene i landbrugsmiljøordningerne ikke altid er strenge nok.

Formålet med denne pressemeddelelse er at gengive hovedbudskaberne i Den Europæiske Revisionsrets særberetning. Beretningen i sin helhed kan fås på www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – Talsmand

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Pressesekretær

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

Trods den betydelige EU-støtte til projekter vedrørende rensning af byspildevand er gennemførelsen af direktivet om rensning af byspildevand blevet forsinket, og Europa-Kommissionen har ikke fulgt op på gennemførelsen i god tid. Ikke desto mindre er det lykkedes at reducere næringsstofbelastningen fra byområder.

De medfinansierede projekter i Rusland og Hviderusland lader til at være omkostningseffektive. Projekterne gennemføres imidlertid langsomt, og de er for små til at dække de faktiske behov. F.eks. står Kaliningrad for den næststørste næringsstofforurening efter Sankt Petersborg, men ingen af de projekter vedrørende vand- og miljøtjenesteydelser for Kaliningrad, der blev godkendt i 2005, er blevet gennemført endnu.

Revisorerne fremsætter en række anbefalinger til medlemsstaterne og Europa-Kommissionen. Kommissionen bør:

- kræve, at medlemsstaterne udpeger passende nitratsårbare zoner
- være hurtigere til at vurdere overholdelsen af direktivet om rensning af byspildevand
- fremme projekter til at reducere den næringsstofbelastning, der udledes i Østersøen fra Rusland og Hviderusland.

Medlemsstaterne bør:

- målrette landbrugsmiljøordningerne mod de områder, hvor de giver den største reduktion af næringsstoffer
- fastsætte nitrathandlingsprogrammernes krav på grundlag af de seneste undersøgelser
- planlægge og opbygge deres spildevandsinfrastruktur så effektivt som muligt.

Bemærkninger til redaktører

"Eutrofiering" er en proces, der forekommer, når et vandområde modtager et overskud af fortrinsvis menneskeskabte næringsstoffer, særlig kvælstof og fosfor. Høje koncentrationer af næringsstoffer fører til intense, potentielt giftige algeopblomstringer. Fordi Østersøen er forbundet med verdenshavene via smalle og fladvandede kanaler, kan det samme vand blive i Østersøen i op til 30 år. Det betyder, at kvælstof- og fosforforindholdet nemmere kan stige og potentielt skabe sundhedsproblemer for mennesker, fisk og dyr samt skade søer, floder, reservoirer, vandløb og vådområder.

Havstrategirammedirektivet fra 2008 har til formål at sikre en god miljøtilstand i EU's havområder senest i 2020. Direktivet fastsætter, at medlemsstaterne inden for hver region eller subregion skal samarbejde for at nå direktivets mål, f.eks. - når det er praktisk muligt og hensigtsmæssigt - ved hjælp af de strukturer, der allerede er udarbejdet under de regionale havkonventioner.

For Østersøens vedkommende drejer det sig om Helsingforskonventionen (hvis styrende organ er Helsingforskommissionen (Helcom)) og den tilhørende handlingsplan for Østersøen, som kræver, at signatarstaterne reducerer den næringsstofbelastning, de udleder i Østersøen.

I 2009 vedtog Det Europæiske Råd en makroregional strategi (EU-strategien for Østersøområdet) med det primære formål at sikre bedre miljøbeskyttelse, herunder en reduktion af næringsstofbelastningen, ved at fremme øget samarbejde mellem nabolande samt innovative løsninger.

På vores websted ligger der højopløselige fotos, som må gengives med kildeangivelse. Eutrofieret havvand. Kilde: Helcom, foto: SamuliKorpinen.

Særberetning nr. 3/2016 "Bekæmpelse af eutrofiering i Østersøen: Der er behov for yderligere og mere effektive foranstaltninger" foreligger på 23 EU-sprog.